Србобран излази: СРЕДОМ и СУБОТОМ.
Предплату примаю све ц. и кр. поште, познати скупитељи и уредничство (грчка улица у кући брой 1491).
Рукописи невраћаю се натраг.

СРБОБРАН

Предплатне цене
на три месеца 2 ф. 50 н., на по год. 5 ф., на год. 10 ф. в. вр.
Огласи: маньи до 20 врста за трипут стаю 3 форинта 70 новч. већи преко 20 до 40 врста, 5 фор. аустрийске вредности.

ГОД. V. У НОВОМ САДУ У УТОРНИК 29. ЮНИЯ 1865. БРОЙ 52.

Позив на предплату.

Од 1. юлия т. г. починѣ се нова предплата на „*Србобран*“. Важност околности, у коима се сад држава аустрийска и нѣни народи налазе, држимо да е излишно разлагати.

Промѣна, коя се изненада у найвишим круговима ових дана догодила, и коя ће зацѣло имати послѣдице од непрегледног домашая, скопчана е с новим политичним програмом Како ће се по овом новом програму владе, наше политичнонародно станѣ образовати, то ће се доцние нѣни дѣли показати. Народ српски био е свагда досад на опрезу, и умео е своє крвлю стечено политично народно право бранити — и доказати; али му се никад досад не даде прилика, да га іошт и *уставним* путем извоює и *узакони*.

У овом ће се листу то битно питанѣ нашег народа сад, кад се ствар ломи, свестрано претресати и осветлявати.

У овом колико важном, толико тежком задатку нашем молимо да нас своим зрелим искуством и родолюбивим савѣтом подпомогну сви наши патриоте.

Скупителѣ наших предбройника, и родолюбиву публику молимо, да би на овай лист што пре предплату изволѣли послати.

Предплата е полгод. — — 5 фор.
„ „ на 3 мѣсеца — 2 фор 50 нов.

У Новом Саду 18. Юния 1864.

Уредничство „Србобрана.“

БРЗОЯВ.

Уредничству „Србобрана“

Вуковар 26 юния. Киряковића поджупана оставка примлѣна, Іовановић субституирани поджупан, Коић судац у Руми, Стойчевић јурасор, конгрегация бурна, опозиция пала, грофови Куп присутствоваше.

Нови Сад 28 юния.

У последнѣм брою явисмо, да е ново министарство склонлѣно. То потврдише и пештански листови. Данас се то пориче, и явля о новой и непрестаной кризи министарства. За кнеза *Ауерсиерга* президента министарства, кажу сад и бечки и пештански листови, да е он или већ дао, или да хоће да даде оставку на то званиє; то се исто говори и за *Белкредия*. министра унутрашньих дѣла. По овом дакле ствар би министарска данас тако исто замршена била, као и у почетку кризе. Бечки листови, кои су у тайне виших кругова посвећени, држе, да ће се ова ствар найдалѣ за осам дана разчистити.

Међутим послѣдице министарске промѣне или болѣ рѣчи системе починю се већ и надалѣ простирати. Тако е и *Хаснер*, председник унтерихтерата, као што „вандерер“ явля, оставку дао, а за своим председником поћи ће многи савѣтници.

„Пресб. Цтнг“ явля, да е кардинал Сцитовски, кои се сад у Рохићу налази. од његовог величества у Беч позван. У свезу са тим доводи исти лист то, што се сад у Бечу налазе мађарски магнати: граф Е. Дежефи, барон Майтени, граф Л. Апоньи, барон г. Пронаи, барон Хорват, барон Г. Подмаиицки, граф Зичи Ферарис, граф Е. Бађаньи, граф М. Пеячевић, граф Г. Фестетић, г. од Ирмень, граф Е, Зичи, барон Л. Ђери и многи други, и држи, да ће се сад одсудни кораци у унгарском питаню учинити.

Честитка

кою е кр. угарски наместнички савет Н. Преузвишености дворском канцелару Майлашу поднео, гласи овако:

„Кад е Н. цар. и апост. кр Величество с найвишим рѣшенѣм од 26. юния о. г. Вашу преузвишеност на чело угарске владе ставило, и кад вас е у овой критичной периоди найвишег повереня удостоило, разнесоше се изрази обштег задовольства на један мах по свой земльи, кои су и у крилу ове кралѣвске дикастерие одзива нашли. Садашня периода означава неку точку преокретаня у политичном животу монархие, и у найближой будућности утврдиће се одношай Угарске прама монархие, т. е. рѣшиће се оно, битно питанѣ, коє е после толиких борби у царственом савѣту нерѣшено остало, и то на задоволяваюћи начин. Вашу преузвишеност очекує та похвална улога, да Нѣг. цар. и апост. кр. Величеству у критичним магновеньма као подпора служити и на срећно изравнанѣ различитих заktевања и интереса мудрим саветима судѣловати можете. Овай е задатак без сумнѣ найсветии. В. преузвишеност има за то довольно снаге. Ми барем држимо, да ће државничка мудрост В. преузвишености онай к цѣли водећи пут пронаћи, ер мислимо, да ће Ваш патриотизам, кои се до само прегореваня уздиже, моћи оним средствама располагати, коя су у станю, да права оживотворити, да обште поверенѣ, мир и явно благостанѣ утврдити могу. И ово е поверенѣ, коє се из целе землѣ чує, и коє и ова кр. дикастерия дѣли, и то с тим већим правом, што ово мудру управу В. преузвишености из искуства познає, и болѣ нежели ма кои други зна, да ће тежнѣ В. преузвишености онима очекиваньма, коя су с именом вашим скопчана, заиста одговорити, и да ће Ваша будућност у сваком призреню достойна се показати сяйне прошлости. Ми дакле поздрављамо с искреним осећаима В преузвишеност при почетку вашег тешког пута, и чинећи ово, неможемо се, побуђени високопочитанѣм, одрећи, а да неизяснимо, да ћемо у колико нам из земальских закона предписани закони допуштаю, наше тежнѣ са племенитим намерама Ваш. преузвишености, коє се на утврђенѣ престола, на аутономни положай землѣ и одношає ове прама монархие, као и поглавито на подизанѣ благостаня клоне, сѣдинити.

Мађарска журналистика о промени министарства

Сви мађарски листови баве се са великим питанѣм, коє е данас на дневном реду, и то не само са точке своих собствених интереса него и са те, како ће народима и с оне стране Литаве угодити. Скоро сви су тог необоримог увереня, да ће преокренути правац, ког ће се ново министарство придржавати не само народе с ове, него и с оне стране Литаве на пут спасения извести, ако се ови међу собом споразумели, и чврсто држали буду. „Дебате“ изводи читаву поворку такових умствованя из мађарских листова, коє и ми нашим читаоцима саобштити непропуштамо.

„Пешти Напло“ мисли, да би помирльиви пут, коим би ново министарство пошло, тай био, да и у земляма с оне стране Литаве дух закона од год. 1848. оживи. Из иницијативе монарха, кою е с толико похвалном одважносћу предузео, из признаваня угарског правног континуитета, о ком се тако дуго сумняло, изводи „Напло“ найизвестние гарантие за одржатѣ уставних права у сусѣдним земляма с оне стране Литаве. Угарска задоволява се тиме, што нигда ние тежила, да надмоћие над онима задобие, с коима у братском друженю живити мора. Из досадашнѣг четиригодишнѣг употребленя уставности искусили смо, од каквог е успеха ово надмоћие и по землѣ с оне стране Литаве било. Време ће посведочити, да ми, равноправно један покрай другог стоећи, и као добри приятельи и суседи са сѣдинѣним силама еднодушно дѣлаюћи морално и материално напредуємо, и да ће наша снага то све већма ячати. Угарска иште само своє, па било то и найманѣ; но на против томе, зна ће она и права других уважавати, и ако буде нужно било, свагда ће и за обрану ових спремна бити Оне од своє омилѣне ствари удалѣне централисте спознаће заиста ради тога горка туга; новом системом, кою ће ново министарство предузети, и коя само либерална бити може, посведочиће се, да народи с ове стране Литаве немораю зато изгублѣни бити, што су учинили, да и друга половина монархие до своих старих права дође, и што ће се тиме обшти интереси монархие снажно унапредити.

„Хон“ неможе да поня, како се у бечким уставним круговима нова промена као непоспешна осуђивати може, и да са падом Шмерлинга опасност и уставном аустриском животу прети. Ово би мого бити случай, да е Шмерлинг остао и да е навальиваню царственог савета слѣдовао, да свой правац преокрене — ер један државник, кои свой политични правац меня, може заиста доста бриге задавати. Народ, кои свою уставност схваћа, нетреба да се плаши, да ће послѣдователи министарства у обзиру на другу половину монархие такову политику предузети, коя би уставни живот ових народа уништити могла, ер они добро знаю, да уставна слобода Угарске ние на таковом темелю основана, да другима уставност подкрада, на против, она е на таковом темелю установлѣна, да одтуда сусѣдним народима никаква опасност непрети.

Они, кои су оаѣени, што немогу у аустриском централном парламенту свой почетак државнички славити, или они, кои мисле, да у научной педантерии народе по системама прекраяти могу, неће се заиста при новой промени ствари утѣшити, али народи ће заиста знати међусобно споразумети се да свой обшти напредак са противмислећим занешеностима не парализую.

„Пешти Хирнек“ равним начином пребацує централистама и нада се, да ће успѣси нове системе садашню убиточну плашню, као да ће у живот ступаюћа промена реакционарска бити, уништити. Будући пак, да е при овом преустроеню уедно и задоволяваюће основно рѣшенѣ угарског питаня найвише уплетено, и будући е угарски народ хилядугодишньим одгаянѣм своє уставности, автономие и грађанске слободе до найпоноснии осећаня дошао — то се бечке централисте и народи с оне стране Литаве уверити могу да уставност монархие, у колико угарско законодавство и угарски државници уплива на ню имали буду, не само да ће безоспасна и нереакционарска, бити него да ће тек онда истином постати оном правом уставности, коя положай монархие као велесиле и обезбеђенѣ историчких права поединих земаля са равном пажльивошћу пред очима има.

„М. Шайто“ говори са огорченѣм против они, кои дѣло изравнаня са своим неверованѣм разорити смераю Овакови поступак не само да е недостоян, него се неможе за нѣга ни доста одговарати, а и опасан е. Непознаваюћи коєдине чланове новог министарства, држи за известно, да наступивша криза и подгуну промену у системи изазива, да досадашня форма правленя саовим противном заменути се мора и да на место бирократичне централизациє аутономна децентрализация ступити мора.

„Пестер Лойд“ увиђа у промени министарства ону излазну точку, с коє рѣшенѣ уставних питаня оним путем започети се мора, коим ће све народе монархие задовольити моћи. Ма како да се судба будућности окрене, опет ће не само народи угарске круне, него и народи оних земаля, кои се фебруарског патента одричу, а и они, кои су сада у царств. савету заступлѣни, радовати се промени доякошнѣ системе. Што е ова ньима до сада донела, то е био само привидни конституционализам, и они су већ и послѣдице тога привидног конституционализма искусили.

„Арад“ іошт се непушта у праву дискусию, али ипак нѣгово изясненѣ и с тога призренѣ заслужує, што ми у томе тврду волю изражену видимо, да се тешкоће, коє су изравнаню сметале, побѣде.

„Колошвари кезлень“ сматра са задовольством промену системе. Кад народи Аустриє сѣдинѣни са угарским к цѣли слободе теже, то ће заиста пре ову постићи, него кад шири царств. савет на фебруарском патенту основан, юридичном фикциом правоважне законе издає, коима се половина празних места у дому опонира.“ Што се Ерделя тиче, то мисли овай лист, да и сада іошт тврдити може, да будући политични положай ове землѣ само бољи и спасоноснии од досадашнѣг бити може.

Царевински савет.

Господски дом

Сѣдница 24 од 30 юния.

Председник кнез *Карл Ауерсиерг* отвори сѣдницу после 11. сати.

На министарской клупи: Мечери, Франк, Бургер, Бишоф, Хофман, др. Претис, касние гроф Менсдорф.

На дневном е реду продуженѣ дебате о прорачуну.

Поглавие 14. „субвенция и дотация“ земаљски фондова прими се по заключку посл. дома.

Наслов „подпора за индустриална подузиманя“ а уедно и закон о награди Лойда за одправлянѣ поморске поште усвои се по свршеной расправи по заключеню посл. дома, а тако и поглавие 16 „Субвенция за поедине земљорастеретне фондове.“

Поглавие 17. „обшта управа каса“ прими се по заключку посл. дома. О наслову 3. поглавия „плаћанѣ краковском своевољном фонду“ (30459 фор. коих е посл. дом избрисао) предузме реч граф Лео Тун. Чита н. в. решенѣ, на ком е основу краковски своевољни фонд у год. 1859. основан. Фин. министериум е год. 1863. овай фонд у државно добро претворио но найв. решенѣм буде исти на ново установлѣн; фин. министериум зактева за овай фонд 30459 фор. Посл. дом неби заиста ову своту избрисао, да е о томе довољно извештен био. Цела Аустрия радуе се, кад види, да се на неку известну цѣл посвећене своте не на обште, него ли на оне цѣли употреблюю, коима су наменѣне. Предлаже дакле, да се од посл. дом. избрисана свота у буџет уврсти, кое се и усвои.

Поглавие 18. обшта мировина.“ Посл. дом избрисао е 12450 фор. кои су у име додатка из милости министрима графу Викенбургу и Рехбергу бившем дворском канцелару графу Форгачу опредѣлени, кои по предлогу графа Лео Туна на ново у буџет ставлѣни буду. —

Поглавие 19 и 20. „Камате државног дуга“ прими се без дебате.

Поглавие 21. „Исплаћиванѣ дугова“ Код овог поглавия одобрио е посл. дом код наслова 10: „Повраћанѣ капитала од ломбардо. венец. дуга 1.829,300 фор. но комисия предлаже, да се на 2,013.655 ф. повиси, из узрока, што е вучена 1 юния о г. серия ломб. венец. займа од год. 1850. 754,325 фор. износила. а на ню е само 5700000. прелиминирано. Усвои се дакле предлог комисие.

Поглавие „исправни порези, потрошарина, царина, доходак од соли, од дувана, жиг, таксе и пристойбе, лутрия, малте, пунцирунг и циментирунг, затим и сединѣне пристойбе у ломбардско-венецияском кралѣвству“ прими се без дебате, за чим се сѣдница заключи и друга за сутра закаже.

Сѣдница 25. од 1. юлия.

Предсѣдник отвори сѣдницу после 11. сати.

На дневни ред долази продуженѣ дебате о буџету фин. министериума, затим се предузме дебата о издаваню за министарства трговине; правосудия и полиции као и контролни власти.

Поглавие 33. „Државни иметак и добра“ прими се по предлогу фин комисие.

Код поглавия 34. „држанне шуме“ породи се дебата кое се напоследку по предлогу фин. комисие, сходно прелогу посл. дома прими.

Поглавия: „конфискация налазећег се иметка под управом државе, под фискус ставлѣна добра, државне фабрике, рударство, новци, приманя од продатих државних добара приме се по предлогу фин. комисие, сходно предлогу посл. дома.

Код потреба за министарство трговине и народне економие (известитель Ауерсперг) избрисао е посл. дом код наслова 1: „централна управа“ 3526 фор. кои су на чиновнике при уредничству „централанцейгер за трговину и обрт“ опредѣлени били, 4000 фор. што се из интеркалара од неподпуняваня ових чиновника уштедити, с чиме се и фин. комисия слаже, исто тако одобрава фин. комисия брисанѣ посл. дома од 5000 фор. код изванредни трошкова за уређенѣ статистике земљодѣлске и 2000000 за техничке предпослове железница. Напротив неслаже се фин. комисия са предуветим у посл. дому брисанѣм од 3130 фор. од целокупне своте за наплату расположивих чиновника.

Граф *Викенбург* предлаже, да се предложени од владе 3526 фор. за уредничство „централанцейгера“ задрже, с тим пре, што е од овога уредничства 2500 фор. претекло.

Управитель министарства трговине *Калхберг* подпомаже графа Викенбурга; Предлог Викенбурга одбаци се, и известия комисие усвое се.

Наслов 2. 3. и 4. (земљодѣлски заводи у угарском Алтенбургу, култура землѣ, рударствена капетанства) приме се без дебате тако исто наслов 5. поштански доходци прими се по предлогу фин. комисие.

Поглавие 40. „Министарство правосудия;“ за ово се манѣ 1733 фор. опредѣлуе, напротив дозволяваю се сви приходи код свию поглавия; поглавие 41. Министарство полиције; за ово се 44704 фор. више опредѣлюе, него што е посл. дом изметуо и на последку поглавие 42. контролне власти усвои се са 23,459 фор. више, него што е посл. дом заключио.

Сѣдница се затим заключи и друга се у вторник закаже.

26. сѣдница од 5. юлия.

Предсѣдник отвори сѣдницу после 12 сати.

На министарской клупи: Мечери, Пленер, Калхберг, Шварцвалд.

Предсѣдник: Непредвидни случаеви дали су фин. комисии повода, да се іошт о ратном и марине министарству саветуе, и да у том смотреню свое предлоге подвесе. Ово е било узрок, да се за юче заказана сѣдница госп. дома одложи, и да е продуженѣ предсаветованя о државном буџету за год. 1865 од данашнѣ сѣдниде изостати морало.

Умолява в. дом да ово на знанѣ узме.

На дневни ред долази извѣстие комисие о закону у смотреню повластица за грађенѣ железнице од Наймаркта у Браунау.

Известитель граф Викенбург предлаже, да се заключенѣ посл. дома усвои, и закон сам по схваћаню посл. дома усвои и заключенѣ о истом при трећем читаню донесе.

Други е предмет дневног реда известие фин. комисие о проекту за кредитне послове, кои су од обштег закона за пристойбе изузети.

Известитель професор *Миклошић* предлаже, да се проект закона по схваћаню посл. дома прими, кое се без дебате усвои.

Трећи е предмет дневног реда известие одбора у смотреню ослобођеня од пореза за нова и президана здания.

Известитель суперинтендент *Хазе* предлаже, да се овай закон по схваћаню посл. дома усвои, кое се без дебате учини.

При опредѣленю дневног реда за будућу сѣдницу саобштава предсѣник да известие фин. комисие, кое се за основ предсаветованю о ратном и марине буџету узети мора, тек данас поделити могло, и пита дом, да ли он овай предмет за хитан сматра, и да ли се ово известие већ сутра на дневни ред изнети може.

Дом се изасни, да се с овим саглашава.

Сѣдница се заключи и друга за сутра закаже.

27. Сѣдница од 6. юлия.

Пведсѣдник отвори после 11 сати сѣдницу.

На министарской клупи: Менсдорф, Бургер, Франк, доцние Шмерлинг, Пленер.

На дневном е реду саветованѣ о буџету ратног и марине министарства.

Известитель фм. барон *Хес* чита извѣстие.

„Финанс. комисиї саобштено е од царске владе, да іой е могуће, покрй свию околности државним потребама у години 1865 за доста учинити, ако се за сувоземну войску 39,982.772 ф. а за поморску 7,150.800 ф. одобри. В. дому треба да е ово изясненѣ добро дошло, и он нетреба из икоег привреня да за већу суму добар стои, него баш за ону, коя е од царске владе пискапа. Фин. комисия дакле предлаже, да в. дом заключи:

1. Да се потреба ратног министарства са урачуненѣм свота, кое се из камерални каса издати имаю, за годину 1865. са 82,982.772 ф. опредѣли, и у предрачун државни уврсти.

Ратном министарству оставля се, да потребе наслова првог и другог без призреня на то, да ли су редовне или нередовне, слободно подмиривати може.

Као приход има се ради овога у предрачун 10,432 227 ф. уврстити.

2. Да се потреба министарства марине са 7,150 809 ф. а у име подмиреня ове приход од 180,808 ф. у државни прорачун уведе.

Ратни министар *Франк* изясню е, да предлогу известителя іошт додати има, да е Н. Величество из уваженя данашнѣг финансиалног станя и из обзира на политичну ситуацию заповедило, да се войска у Италии и Далмации на прво станѣ мира редуцира — да су на то односне заповести већ издане — да е Н. Вел. нѣму наново наложило, да у колико е могуће у свима струкама администрациє штедню уведе, — и да ће он сваћаюћи озбиљно ситуацию цар. волю по свой дужности у свему до границе могућности извршити трудити се.

Граф *Лео Тун* примѣчава, да он здраво сумня, да се садашньим цифрама на крај изаћи може, што су паушалне цифре од поединог испитиваня изузете.

Марине министар бар. *Бургер* изясню е, да су из исти основа, кое е ратни министар навео, на Н. В. заповест и у марини редуцираня наређена, и да е тога ради распуштанѣ дунавске флотиле и умаленѣ адмиралитета већ започето. Разлика међу цифрама, кое е влада пре уметула, и онима, кое су сада као могућна сума означене износи 600000 ф. Влада ће до крайности терати, да уштедити може. Уедно примѣчава, да ова издаваня, коя су по редукции удешена, не могу за будућност важити, него само за садашнѣ околности.

При гласаню усвои се предлог фин. комисие, као и издаванѣ трговачке марине; овим се специална саветованя о буџету сврше, и зато се саветованѣ о фин. закону предузме.

Поедини чланци овога приме се без дебате. На предлог ђенералног известителя витеза *Пипица* предузме се треће читанѣ закона, кои се потоме као закон и потврди.

Сѣдница се заключи, и друга за сутра нареди.

Нови Сад 28. юния.

Као што е из претреса одборскосинодалне раднѣ у овом листу саобштаваног, а и из Дневника разправног нашег сабора познато, многи су свештеници желили, да се бир и одяко у натури издае, а не у новцу по предлогу синодском. Ово е мнѣнѣ и свети *патриярх* подпомагао, али ипак остао е при гласаню те точке у маньини. Сад нам се с поуздане стране явля, да е воено министарство, кад му е ово ради мнѣня поднешено било, изяснило се, да у граници *ни е могуће бир* свештенику *у новцу* давати, ер не може се ни сама царска пореза да утера. Изглед е дакле, да ће што се бира тиче, остати по старом, с том разликом, што га одяко не ће морати као дояко, свештеник купити, него обштина политична. — За *явност* обадвѣ гимназие наше казано е на вишем мѣсту, да ће им се одмах дати, чим *половина* профессора прописани испит положи; од друге половине не ће се то тражити. — Што се тиче манастира два, коя Романи захтѣваю, да им се уступе, било е за време бавленя светог патриярха *Самуила* у Бечу такођер озбиљног разговора; као што смо разумѣли св. патриярх сам без народа никако се ни е могао приволѣти, да се захтеваньма Романа задоста учини; и на питанѣ владе, коя се яко брине за воспитаванѣ романских калуђера: како ће се они без манастира за тай чин воспитати, одговорио е св. патриярх: нека их пошлю у србске манастире.

— Чуемо, да ће се скорим патронат гимназие новосадске попуњавати. И време е већ. У последнѣ доба више су пута претресани били предмети, кои се тицаше *аутономие* института, а патрона свега ние више било од *шроице*.

— Од стране конзисторие архидиецезе изабран е за посланика прота Карловачки, *Павле Николић*; од манастирске протосинђел *Живковић*; у Черевићу: *Ђорђе Новић*.

— У данашнѣм листу саобштавамо оглас г. Ал. Сандића на превод књиге министра аустрийског *Баршенштайна* о србском народу, с том препоруком, да е сваки, коме е поле могуће, набави; ер ни едан државник аустрийски ние умео тако оцѣнити и достойно описати заслуге народа србског за Угарску и цѣлокупну монархию, као споменути министар Ова ће књига не само Србима него и браћи Мађарима евидентно показати: да смо ми *народ*, кои у Угарской Срему и Граници има свое *изузетно историйско право*, кое ако и ние досад на диети било припознато, ипак садашньи угарски сабор не може и не смѣ му се невѣшт чинити.

Заступници на будућем сабору троедне кралѣвине.

Од *капитула загребачког* изабран е као заступник каноник *Лука Петровић*.

Од *православне академие* изабран е директор др. Мухић

У срезу *врбовачком*, жупание крижевачке изабран е едногласно Жига Фаркаш предсѣдник кр. жуп. стола, а за заменика каноник Стѣпан Млинарић.

У срезу *Лудбержком* изабран е Бура Шафарић.

У *мославачком* поджупан Иван Ожеговић.

У копривничком судац Зидарић.

У *ново моравском* срезу крижевачке жупание изабран е рѣчки свештеник Жужел, у *пречечком* властелин Стѣпан Павлековић.

У вараждинской жупании избрани су за средоточни срез Владимир Киш, за *вараждинско шолички* срез Коломан Бедековић, а за *иванечки* Стѣпан Вуковић.

У граду *Вараждину* избрани су: Савѣтник Милинчевић, Лацко Кукулѣвић, адвокат Лукинац и мерник Малер.

Чазмански капитул избрао е каноника дра Стѣпана Илиашевића, но почем е овай на избору

захвалио, то е на његово место изабран каноник и кантор Янко Болеславски.

У срезу *злашарском* жуп. вартждинске изабран е Казимир Єлачић.

У *Крапини* изабран е едногласно Янко Цар вел. бележник жуп. вараждинске, а за заменика властелин Нестор Кипах.

У срезу *крапинско-шопличком* Іосиф Бриглевић.

У срезу новодворском Фердо Краячић, у малотаборском срезки судац Цебоци; у миховљанском Петар Хорват; у срезу свето-крижком Стѣпан Хервоић.

За срез вировитички изабран е вел. судац Драгутин Гвоздановић, за заменика Франьо Чегетек.

У срезу ђаковачком вировитичке жупание начелник общ. Лауденбах а за заменика поп Мио Павлиновић из Далмациие; за ђаковачки капитул изабран е др. Шаговац а за заменика школски савѣтник др. Рачки.

У врбовском рѣчке жупание изабран е др. Старчевић.

У Пожеги изабран е покрай грофа Јанковића и Филип Талер.

У Петриньи изабран е др. Л. Радецки, а за заменика Гавра Диздар.

У Костајници изабран е маіор Иван Кнежић.

ДОПИСИ.

К. У **Иригу** 26 юния.

Мило нам е било читати, како с разлогом опровргнусте у вашем листу (бр. 50) ону брзоявну вѣст новосадску у пражкой „Политици“ о нашим и румским посланицима. Сваки, кои иоле има у себи поштеня, осудит' ће такав поступак наших тако званих либералаца, кои на очиглед ствари явно изопачаваю. Како онда народ да верує онима стварма, кое се мало далѣ од нас збиваю? Ми поштуємо и здраво цѣнимо отворено мнѣнѣ либералних и независних наших мужева, али тако исто треба либералци наши и мнѣня других да респектую; ер тиранизирати се неда ни един слободан грађанин. Нико не жели бити слепац, него воља, дакле несносно е, кад нам се овай или онай либералац силом намеће, и хоће да нам као младолѣтной дѣци туторише, и притом доказує нам, да е бело црно. Али найгоре е по наш народ то, што се при оваком наметаню и туторисаню, семе раздора и свађе између рођене браће сее, и починѣ оно малоуважавати и презирати, што треба уважавати, ако смо добру народном ради. А да е семе раздора између найглавних класа нашег народа већ посеяно, ево вам жива доказа: Румлянин един возио е у Ириг (а после и у Руму) едног либералца из Новог Сада кои свог кочияша запита: кога Румляни мисле изабрати за посланика у Загреб? Онай одговори: Јанчоа; „а кога ћете іошт“, запита либералац; „тебе, господару,“ *ер ти браниш сирошиню прошиву попова*“ био е одговор.

Ево како се популарност задобия Треба само викати противу свештеника, да су „народне изелице“, пак си постао найнароднии човек. — Нек нико не мисли, да я овде хоћу да све наше свештенике браним, и да их називам светилама; о, има међу њима такових, од коих се не само ми цивилни, него и сами њихови другови стидити мораю; али треба ли зато цео тай свештени чин пред народом мразити, и ону свету свеву, коя треба између народа и свештеника свога да постои, разкидати? Коме то иде у рачун? И каква будућност очекує наш народ, кад се свештеници наши као турске паше жигошу, од коих ће народ само помоћу либералних адвоката ослобођен бити. А зар у другим редовима и чиновима нема злоупотребленя? Зар између адвоката нема већих крвопия, него што су можебити и неки међу свештеницима? Зар нема такових, кои умѣсто да су помогли а они су сасвим *упропастили* свога клиента, што ни найгори свештеник никад ние учинио? Пак би ли паметно, поштено и користно било, да народ наш устане противу цѣлог тог реда? и да га назове народним арамином?

Заиста велика е несрећа нашег народа, кад има у њему люди, кои не мисле на цѣну, коіом купую популарност; а іошт већа е несрећа, кад има и таквих явних органа србских, коима су глумице позоришта народног од веће цѣне и важности, него служительи светог олтара, кои нам е и без позоришта кадар био досад сачувати народност и вѣру праотаца наших. Оваки листови имаю іошт образа, да би већу цѣну себи дали, свуда као кебу иза пояса износити: „да ни од кога не зависе, да не примаю ничие мигове да се едино издржаваю *народном* подпором“. А кад би запитали: ко е тай народ, видило би се, да е „србска *влада*“ с оне стране Саве, коіой су перо публицистично продали. — Осим тога имаю уредници таквих листова образа явно говорити о неком политичном „*начелу*“, а свима е познато, да су баш ти исти хвалисавци кадри час у Медаковићевом, час у „дневниковом“ стану не само служити, него сваки час из едног стана у други прелазити, наравно из политичног *начела*! и из *народне*! користи.

На част дакле свака слава таквим листовима, кои сами себе противу белодане истине хвале, и свѣт хоће да обману.

Свестан народ, ако се за кратко време и завести даде, ипак брзо к себи долази и види, шта га срећи и благостаню, шта ли га пропасти води.

Интелигенция наша нека међу собом не реве, и едан другог не опада, него сложно и родолюбно нека народ срећи и напредку руководе. Майстори, занатлие, и землѣдѣлци нису позвани да стое на челу ове или оне странке, него могу тек родолюбну улогу играти упућени и руковођени од изображеног патриота.

Вредно е овде, да вам явим, какав поям има наш сремски прост народ о задатку садашнѣг загребачког сабора. Запитам едног простог човека: зашто нису бирачи из његове обштине г. С. изабрали? а он ми одговори: ер он хоће с *Хрвашима*, а ми хоћемо с *Мађарима*. Овако говоре већ и просте жене у Срему. — Ето из тог единог примера можете судити, какву су науку сеяли по Срему нови апостоли, и каквим е плодом уродила.

○ **У Бечу** 26 Юниа.

Іошт смо непрестано при министарской кризи, ако и есте юче един део министарства наименован коме пак іошт званична публикация оскудѣва. Кнез Карл Ауерсперг опредѣлен е за председника министарства, а то е управо по уставу, ер у будуће неће се такова места коим принцом царског дома попуњавати, што ће одговорност министра и законом постати, а овоме неможе се царски дом изложити, као што смо то већ од пређе явили. Граф *Менсдорф* задржава портфель споляшньи дѣла, витез *Франк* рата, бар. *Бургер* марине; граф *Белкреди* ние државни министар, него само унутрашньих дѣла, *Шварц* е министар трговине, а *Холцгешан* ће само привремено министарством финансие као државни подсекретар управляти; други министри нису іошт наименовани. — Данас се већ и то говорило, да кнез Ауерстерг председничсто министарства примио ние — Ако досад іошт ништа званичног о томе нема, то е ипак садашньи управитель Пресе дворски и министериални савѣтник у министарству споляшнѣм, *Деј ниш* на оне кореспонденцие мотриo, кое у овом смислу што званично саобштаваю.

За сада тако стоимо; правога закључка іошт немамо. — Данас е дошло Н. Величество из Лаксенбурга у Беч, примио е *примаса Угарске*, доцние графа *Менсдорфа* и угарског дворског канцелара *Майлаша*, кои е последньи затим и примаса походио. Због тога ние могао данас у седници канцеларие председавати, него е само у свечаном оделу на едко магновенѣ у седничку дворану дошао. У ючерањой седници, коіой е он председавао, тек су се само редовна текућа дѣла предузимала, али е ипак едно важно дѣло предузето, канализиранѣ и уређенѣ рѣка у Угарской.

Редукция войске већ е свршено дѣло; ратни министар очитовао е то юче отворено у господском дому. — У данашньой седници овог парламентарног тѣла, у коіой е дом свое желѣ ради закона финансиског формуловати хтео, поднео е граф Леотун следећи врло важан предлог: Ради очитованя ових желя нека се ове резолуцие донесу:

„Дом увиђа нужду да се ради намиреня државних поверите.я и подмиреня државних потреба такова свота издаваня у овогодишньи буџет увести мора, коя приманя надмашує, и зато е приморан изрећи;

1. Да порези никако повисити се немогу, него се издаванѣ са приманѣм изравнати мора.

2. Да ово неможе се само брисанѣм у издаваню на войску и управу, него битном променом системе у свима струкама управе постићи.

3. Да кредит само онда оправдати може се, кад се овай за подмиренѣ повратни издаваня и за постиванѣ равнотеже употреби.

Дом изчекує од владе, да у будуће такови буџет не подноси, кои свима овим желяма одговарао неби. —

Ради овоструког саветованя избрана е една комисия, у кою е граф Тун, кардинал Раушер, кнез Колоредо, витез Пипиц, граф Рехберг и барон Лихтенфелс изабран.

У смотреню србских ствари явля нам се, да се у кнежевини Србии оружанѣ у великой мери продужує. Орешковић израдио е нов неки план за организованѣ войске, кога е ратни министар Миливой Петровић одобрио, а кнез подписом своим од 1. о. м. санкционирао. — По овоме састояла би се войска из едне бригаде гарде, коя би непрестано уз кнеза била, и из 17 земальски бригада са 2. регементе од два до 4 баталиона, сваки од 4 компание по 160 момака без чинова. У свему има се брой войске на 125000 люди свести, кои ће се у корове поделити.

Далѣ наређено е кнежевим указом, да сваки, кои е воевати дужан по 2 пара опанака и 3 пара кошуля себи набавити има; 1. о. м. отишла е една потайна комисия из Београда у землю, да провиди, да ли е сваки себи набавио, што е заповеђено, и кои се нађе, да е ово пропустио, подпада под казн войничког суда

У Ћуприи устроен е един кор пионера од 760 люди са 11 официра под командом Адама Прилиева, бившег пре тога аустр. официра, а после ловца код владике Штросмаера. Кор овай има већ до 116 шайки са свима справама за мостове, и упражнява се сваке неделѣ двапут. Орешковић и Петровић прегледали су пре кратког времена овай кор. У манастиру Студеници код Новог-Пазара има 2 батерие топова и 8000 пушака, кое су за Херцеговину опредѣлене. Све ово стои под надзором Чачанског началника.

Руске агитацие не само у Србии, него и у Босни и Бугарской сваки дан већи мах узимаю, о чему е и кнез *Михаило* извештен.

Сенатор *Црнобарац* у Бечу е, гди се сваки дан са аѣутантом кнеза црногорског, *Зегом* и са руским агентом, за каквог се барем мисли дає, бившим негда аустр. официром *Алексићем* састає, а често се и у руском посланству виђа. Црнобарац ће у Бечу на кнеза Михаила чекати, ако овай пут свой по Европи предузме.

Угарска.

У смотреню уређеня народних одношая између Угарске, Ерделя и Хрватске изражава „Пешти Хирнек“ по „П. Л.“ свое мнѣнѣ на следећи начин:

„Ми ништа друго нежелимо, него да ново министарство хисторични правни базис угарске круне у целом свом обиму призна и уважи, да рѣшенѣ овога питаня исключиво савѣтницима угарске круне остави, да се отворено и непартаично од сваког незаконог умешаня уздржи и да и сам вид избегава, као да е оно наслон за оне фебруарском политиком подстакнуте елементе, интересе и фантазие. И кад ово питанѣ, на базис хисторичног права сведено законни органи исключиво и самостално претресали буду, то можемо са задовольством на ресултате државоправног изравнаня међусобних заktеваня очекивати. Ер као год што изображена већина поменутих братских земаля не само по свом осећаню законитости, него и из призреня безбѣдние одбране кралѣвског престола и уставне слободе замашай старозадобивене свезе и моћ сѣдинѣне снаге као и обштност интереса добро изверити и прорачунити зна, тако неможе ни о томе сумняти, да едан народ, кои уз ркос томе, што се 1848 год. промашио, іошт и данас главну црту уставног живота у начелу аутономие увиђа, готов е, са свима заktеваньма провинциалне аутономие у изравнанѣ упустити се, кое е развитку нашег века сходно, и кое се са стародобивеном, на хисторичном праву основаном свезом и са целокупносћу круне слаже.

Аустрия.

Из Беча пише „Фатерланд“: Гроф Рихард Белкреди родио се 12 фебр. 1823. С почетком године 1840 почео свое службованѣ као практикант; у години 1848 одступи од звания окружног комесара у Моравской; год. 1854 ступи на ново у државну службу као окружни капетан у Цнайму, и пошто се исте године у Грацу Аном бароницом Велден кћерю фдм. Велдна ожених, досле у месецу марту 1861 до управителя политичне земальске власти у Шлезии; у октобру 1862 поступи за земаљског началника у Шлезии, а у маю 1863 видимо га већ као подпредседника наместничства у Ческой, а 24 мая 1864 буде царским ручним писмом за наместника Ческе наименован. Єдан дописник „П. Л.“ каже о њему односно овог последнѣг звания ово: „Брзо е задобио Белкреди симпатие народа, да и самог чешког, кои се тешко задовольити дає, ер е редком правдолюбивосћу начело равноправности, у колико се извести дало, одржати трудио се. Личне способности грофа Белкреди могу се међу найврстние рачунати. Найзнаменития црта његова есте неуморност, о чему е као наместник довольно пробе дао. Белкреди е покрай тога муж од наученог изображеня; он е био найодличнии ученик Екснера. Особито се одликує точношћу у латинском езику, кои е тако сватио, да на њему беседе без преправляня држати може.

Русия.

О сукобу руске войске са кокандском саобштава „Ванд.“ из Руског Инвалида ово; кад е оделенѣ ђене-

рал-маіора Чернаєва први нападай коканаца одбило, и кад є Ниязбек заузет био, утврди се руска войска близу Ташкента, и остане ту до 8 мая, мотреći на мицанѣ неприятелске войске, док и Алим-Кул са попунѣном јаком войском у Ташкент неприспе. Манѣ чете неприятельске започну одма около наших оделеня у пленклере разилазити се; кад се 9. мая єдно велико оделенѣ войске под самим предвођенѣм Алим-Кула нашем стану приближивати почело остане наша войска єднако у мотреćем положаю, док се неприятель на єдан топомет неприближи, и ватру на наш стан непроспе. Сад поступи ђенерал-маіор Чернаєв напред; нѣму на скоро испадне за руком, да непријтеља надбие, коме помоћу артилериє при уступаню велики губитак нанесе. Осим 300 мртвих изгуби неприятель два топа и 200 пушака: Пушке су врло добре а топови су прилично велики, и чисто и добро израђени. Мисмо овом приликом имала 11 теже, и 12 лако ранѣви люди.

— По найновиим вѣстима „П. Л.“ из Петрограда неодобрава талошњи кабинет поступак кнеза Кузе нарочито због црквеног питаня, због чега є и у преговоре са паризким кабинетом ступио. По овом мисли се, да кнез Куза са своим наслѣдством добро нестои, єр се кнез Горчаков изразио, да се „тако хрђав кнез“ сваког магновеня наћи може.

Енглеска.

Енглески парламент, као што „П. Л.“ явља, распуштен є 25. юлия. У заключном говору захвалює краљица парламенту за нѣгову дѣлателност и уєдно изявлює, да га распушта. Споминѣ далѣ, да су одношеня спрам заграницe задоволяваюћа, да нема ни єдног нерѣшеног питаня, кое би мир Европе нарушити могло. Изражава затим свою радост о свршеном американском рату, као и о томе, што ће Америка на ново цветати, сажалѣва, што є сѣвероамериканска конфедерация (Канада) недовршена, а радує се, што се благостанѣ подиже. Уговор са заедницом царинском поднешен є, и краљица се нада, да ће се трговачки односаи са немачком и међусобни интереси све већма развияти.

— „Фатерланд“ саобштава из Лондона брзоявну вѣст, да є у сѣдници долнѣг дома од 23. юния Лорд Палмерстон саобштио, да є Лорд Канцлер покораваюћи се изреченю долнѣг дома краљици свою ресигнацию поднео, и да ће државни печат у петак 25 юния краљици предати.

НАЙНОВИЄ.

Беч 26 юния. На изясненѣ многих листова, да се сваки час очекує публикованѣ нових министра у званичним новинама, одговараю исте званичне бечке новине („Вин. Абенд.“) да *оставке министара формално іошт ни су примлѣне.* Званичне новине за извѣстно држе, да ће министарство, као што є сад, дотле остати, докле се претресанѣ финанциялног закона за годину 1865 не сврши. У осталом, веле, споменути гласови само су нагађаня. Ово изясненѣ „Абендпосте“ о *Менсдорфу* и *Шмерлингу* врло є важно, єр се ту мало јаче каже: да *оставке іошт ни су примлѣне.*

Праг 25. Юния „Народни Листи“ являю као исвестно да є госп. *Пилерсдорф*, приятель графа Белкреди, за наместника Ческе опредѣлен.

Загреб 25 Юния. У четвртом изборном срезу града Загреба изабран є за заступника на сабору троедне кралѣвине кандидат опозиције г. *Якић* са знатном већином гласова, а у обштини *Дугосело* вођа опозиције єдногласно адвокат *Мразовић.*

Лондон 25 Юния. Кранворт биће канцлер. Палмерстон послао є бирачима тивертонским Адресу, да га опет избираю; за будућност неиздає никаквог програма, него се позива на свою прошлост. (Деб.)

Из **Царграда** пишу „Дебати,“ да є порта посредованѣм *Абдел Кадера* и одобренѣм већине заступника заштитних сила амнестовала све у години 1862. због убиства компромитоване сирске поглавице и ондашнѣг гувернера у Байруту. — Из Меке являю, да є колера у Хецасу престала; подкраљ египетски донео є многе дарове и єдногодишњи данак. —

Из **Атине** являю, да є влада већину камере себи придобила Заим од найманѣ 10 милиона драхми неизбѣжан є.

ТРГОВИНА.

БЕЧ 26 юния. Промет с раном износио є прошле недѣлѣ до 30000 мерова. Нотирана цена овое: чистина словачка у Бечу на месту 87—88 ф. т. 3 ф. 60 н. банатска у Бечу на месту 87—88 ф. т. 3 ф. 50 н. до 3 ф. 55 н. у Ђуру на месту 85—88 ф. т. 3 ф. 25 н. до 3 ф. 50 н. Марошка у Ђуру на месту 88 ф. т. 3 ф. 50 н. кокуруз банатски 2 ф. 36 н. наполица словачка у Бечу на месту 81—82 ф. т. 2 ф. 75 н. зоб угарска 49—50 ф т. у Бечу на месту 1 ф. 45 н. до 1 ф. 50 н. у Ђуру на местт 50 ф. тешка 1 ф. 39 н.

ПЕШТА 26 юния. Због млоги неповольни гласова о жетви у сѣверной Пьмачкой, и због утврђених цена на тамошньим вашарима била є трговина с раном прошле недѣлѣ врло жива, и промет одвећ велики, с тим више, што се и спекуланти у купованѣ више упуштаю, и што се млого ране за извоз купує. Чистине прометутое до 20000 мерова са 50 скуплѣ, него прошле недѣлч, и таки є нотирана цена ово: банатска чистина 82—88 фун. т. 2 фор. 85 нов. бачка 85—86 фун. т. 3 фор. 5 нов до 3 фор. 15 нов Пештанска 35—88 фун. т. 3 фор 5 нов. до 3 фор. 45 нов. Наполице продало се до 20000 мерова и то 76—80 фун. т 1 фор. 85 нов. до 2 фор. 2 фор. 15 нов.

В КИКИНДА 25. Юния. Доидуће недѣлѣ почеће се чистина радити: што се рода тиче, то сви држе, да ће средань бити. Што се доброте тиче, то се више желити неможе. — Кокуруз ниє найбољи, ербо є доцкан кише добно. Єчам прилично стои, а зоб врло хрђаво.

Бечка берза од 28. юния

Сребро — — — — — — — —	107	—
Дукати — — — — — — — —	5.	23

ЛУТРИЯ.

Темишварска од 5. юлия рим.	70.	25.	2.	11.	72.
Будимска од 8. юлия римск.	74.	60.	24.	80.	67.

Станѣ воде на Дунаву.

Нови Сад 26 юния. 6 стопа — пал. Стои.
Пешта 24 юлия. 5 стопа — пал. Долази.

Явна кореспонденция.

Дружтву Касине и Ресурце у В. Добилисмо у име полгодишнѣ предплате на ваш рачун 6 фор. 75 н. од тамошнѣг књижара господ В. мѣсто 10 форинти дакле имамо код вас добрих іошт 3 форинта. 26 нов. скупа, или поединце 1 фор. 63 нов. Одбиянѣ процента од поединих предбройника (испод броя 9) не прима се.

Књижевни оглас.

Почитаемой публици являм, да су „Духовне бесѣде“ из печатнѣ изашле, и да ће ових дана свима предбройницима разаслате бити.

Што се пак наручбине тиче, сваки нека се изволи на мене управити.

У Н. Саду 26. юния 1865.

А. Монашевић.

Књижевни оглас.

(Христифора барона Бартенштайна)

КРАТАК ИЗВЕШТАЈ

о стању рашеног многобройнога

„ИЛИРСКОГА“ НАРОДА

по цар. и краль. наслѣдничким земляма.

Превео

АЛЕКСАНДАР САНДИЋ

Књига ће ова до мало времена изићи на свет у српском преводу.

Сто година навршує се, како є министар царице Марие-Терезие, барон Бартенштайн, написао ову знамениту књигу за наук ондашнѣм царевићу и потонѣм римско-немачком цару, Іосифу II., а шесет трећа є ево, како є (єдва у две ста егземплара и то управ крадом) наштампана, те є с тога постала данас ретка пререгка.

А књига ова много вреди српском народу и наиме Србима у Аустрии, као што ће то многи већ знати из Стојачковићевих: „Черта живота народа србскога и т. д.“ єр се она мал' не од крај до крај само њих тиче, макар што Бартенштайн у књизи непрестано говори о „илирской нации“ и под тим именом некако чудновато разумева три народа: Србе, Румуне и Рушняке („Unter dem Namen der illyrischen Nation werden in den .... Privilegien vornemlich dreierlei Völker, als: Raizen, Wallachen und Ruthener verstanden . .“ стр. 3. Барт.). — У той ће књизи видети сваки, како су стаяли наши стари, кад овамо дођоше и кад се удружише с ондашњим „браниоцима хришћанства“ да шњима заедно бояк бију на Турчина, на свога крвника; ко су Срби онда били у гомили народа некадашнѣ баштине римско-немачких царева; шта су овде доживели и препатили и како є о њима мислио у оно доба царски министар а њихов дворски канцелар и т. д.

Садржай є књизи ево овай: Предговор (првог издавача без имена.) Приступ. Глава I История сеобе илирског народа у цар. и краль. наследничке землѣ. Глава II. Найзнаменитии догађаи, кои пратише сеобу илирског народа у ц и кр. наслед. землѣ. Глава III. Главно поделенѣ илирског народа на паорию и милицию, и одкуда є то постало. Глава IV. О важним случаима, кои снађоше илирски народ у ц. и краль. наслед. земляма. Глава V. О привилегиима илирскога народа у ц. кр. наслед. земляма и о њиховом правом смислу. Глава VI. Устав илирскога народа у грађанским, верозаконским и црквеним стварима. Глава VII. О користи, кою држава од илирског народа већ има, и кою у напредак имати може.

Са уверенѣм дакле да ће ова књига нашем народу бити од хасне, превео сам є я іош док ђаком биях на овдашнѣм университету, ал са оскудице свое никако є немогох на свет издати, док недоће племените душе Србин єдан (из Србие, жао ми є, што ми недопушта да му име свету кажем,) кои є већ многога књижевника помогао, и понуди ми новаца у заим — без користи — колико устреба трошка за штампу. Књига би іош лане готова била, да се нисам све до скора з другом бедом и невольом борио и тек сад за овай рад доспео.

Преводећи књигу ову, гледао сам поред свеколике неприлике єзичке, коим є написана, да превод тако угодим како ће се сваки њиме моћи користити.

Где є год требало, додао сам белешке испод текста, те ће се много коешта у књизи болѣ разумети.

Цена є књизи 1. фор. аустр. вредности.

Знаюћи, како стои данашня неяка трговина с књигама и како се тешко књиге у нас продаю после кад изиђу наумио сам од превода овога само онолико егземплара наштампати, колико се предплатаца пославши предплату яве. А знаюћи и како се тешко у нас свет прену мерира молим свое приятеље и познанике да ми иду на руку ово скупляня предплатаца.

Сваком г. скупљачу, ко ми скупи и пошлѣ новац за шест књига, нека му буде седма књига уздарѣ за труд, или коме є воля новац за седму књигу; г. трговцима књижарима, кои узме више од десет књига, даћу обични трговачки део од стотине.

Рок пренумерации оставлям до крстова дне о г.

Предплату нека изволе слати, било г. скуплячи било пак свак поединице, рад веће сигурности и болѣг рачуна под адресом:

Alexander Sandić, mit Briefen der löbl. Mechitaristen-Congregations-Buchdruckerei, in Wien, VII. Bezirk, Neubau, Mechitharistengasse Nr. 4.

Књиге ћу кад буде сваком послати о свом трошку, и сигурности рати сам ћу собом поштарско писмо (Frachtbrief) потписати.

☞ Ако се скупи мало више предплатаца (него што є то жалибоже у нас обичай), те буде изгледа да ће се бар штампарски трошак наплатити (т. е. заим моћи вратити), то ћу извештаю овом додати и све наше привилегие редом — у преводу српском, — и потруди ћу се после да на свет издам и „Бартенштайнове белешке о тамишком Банату..“ кое и у оригиналу іош леже у рукопису. У Бечу. О духови 1865.

А. Сандић.

ОГЛАСИ.

Лек за истребленѣ стеница.

Подписани поштованой публици овим до знаня ставлям, да ћу кроз осам дана овде мога бавленя или сам истребленѣ овог немилог госта предузети, или пак средство и начин употребленя на закленѣ предати, а за успѣх кроз читаву годину дана добар стаяти. Препоручуєм се дакле поштованой публици, коя ме узтреба, да ме што пре изволи позвати.

За употребленѣ овога лека може се код мене у гостионици код три круне у Н. Саду, на житной пияци дознати.

Матия Пековић
из Омольице.

Обява.

На упразднѣну учительску штацию из Варяша (много предаванѣ на српском єзику) — снабдевену са годишньом платом од 126 фор. а. вр., 4 ланца ораће землѣ по ланца башће, 45 кибли жита, 45 кибли кукуруза, 50 фун. соли, 100 фун. сланине, 25 фун свећа, 9 хвати дрва, 8 хвати сламе и свободног стана — отвара се нов стечай до 15. августа т. м. докле сви они, кои желе получити исту штацию, имаду своя са крштеним писмом, са сведочанством сврху свршени наука, сврху досадашнѣг учительствованя, и сврху моралног и политичног свог владаня снабдевена прошения диецезалном овом консисториуму поднети.

Из конзисторијалне школске седнице у Темишвару 16. юния 1865 држане. (36—1—3)

Стециште.

На учительску штацию у Суботици, у Банату, с наставлением на српском єзику.

Благодѣяния су: 63 фор. а. в у новцу. 12 меци жита, 12 меци кукуруза, 100 фун. сланине, 100 фун. соли, 15 фун. свећа, 4 хвата дрва, 4 ланца землѣ и свободан стан.

Просителји имаю свое молбенице подкреплѣне са крштеним писмом, свидѣтелствама о свршеним наукама, о пређашнѣм службованю, и о моралном и политическом поведению до 31 юлия т. г. управити на

2—3 Консисториум епархие вршачке.

У МИТРОВИЦИ

издає се под наим **гостионица код „златног лава“** од 1. септембра 1865 на 3 до 6 година. Гостионица има при земльи велики салон за кафану, кои се може и као салон употребити за игранѣ; две собе за ручанѣ и две собе за точенѣ пића простим гостима; куйну, стан за крчмара, две конюшнице, две шупе, лепу Башчу за лето єдну Леденицу и т. д.

У првом кату има велика соба за билияр или за ручанѣ са две друге собе, где є данас славно дружтво касине, далѣ има 9 соба за путнике, кое су све исто као и собе слав. друштва касине и салон за кафану, снабдѣвене потребитим намештаем самога властника. Осим тога бива пред том кућом на годиву пет вашара.

Ближа условия могу се дознати код властника Ђорђа пл. Милекића у Митровици.

33—3—3

Уредник и издаватель Петар Нинковић.

Брзотиском Игнята Фјуса у Новоме Саду.

ЛОР. МЕНРАТ

Зиданя и намѣштая (мебла) столаръ у Новомъ Саду узима себи честь своє новоотворено

НАМѢШТАЯ

СТОВАРИШТЕ

у великомъ избору спремлѣнимъ и кодъ нѣга сготовлѣнимъ препоручити, као: тапетиранимъ сѣдишта намѣштаємъ са уресима, као и поєдинце Фотенили, балзак, одморнимъ креветима и диванима, одъ трске, сламе и извієнимъ столицама сваке врсте; равно са великимъ изборомъ:

Шифонѣра и столова за писанѣ, єла, кньиге, умиванѣ, спаванѣ, и са фиокама ормана, и т. д. Купно са изборомъ кревета, столова сваке врсте, за сребро, за украшеня, хальине, сандучиће за плюванѣ за облаченѣ тоалетъ и висеѣимъ огледалима са дрвенимъ и позлаѣенимъ облогомъ (рамовима), столова за шавъ и чешлянѣ са огледалима као и украси за завесе на прозори снабдѣвено; гореименованый има такоѣеръ постояно яке растове и трешнѣве дрвене намѣштає, и све родове намазаногъ намѣштая одъ меканогъ дрвета у готовости, и жели поштовану публику найточніє и найєфтиніє послужити.

Осим изложены намѣштая препоручуємъ я печалной Публицы моє

ФАБРИЧНО СТОВАРИШТЕ

одъ

МЕТАЛНЫ МРТВАЧКИ САНДУКА

кои су ради свог украса, лепогъ строя, постоянства и єфтиноће похвално познати и траже се, и у свакой форми и величини одъ найпростієгъ до врло украшени у великомъ избору готови налазе се. Цена є ньиова

За дѣцу, одъ 8—10—15—20—30 фор. Аустр. вред.

За одрастне одъ 35—40—45—50—60—80 фор. А. в. по комаду; и іошт већомъ по величини и украшенію.

Исто тако политирани и лаковани дрвени сандука, и за ове потребне душеке, ястучиће подъ главу и покрови сваке врсте свилени и органтински, као и метални надгробни крстова, богато позлаѣени, и изредно украшени по найправичниіой цѣни могу се добити.

Мѣсто продає є у собственой кући главной улицы брой 631 прекопута одъ єрменске цркве.

Lorenz Menrath,

Bau- und Möbel-Tischler in Neusatz

gibt sich die Ehre einem p. t. Publikum seine neu eröffnete und vergrößerte

Möbel-NIEDERLAGE

mit einem guten Sortimente von selbst verfertigten tapezirten Sitzmöbeln in Garnituren wie auch einzelne Fauteuil's, Balzaks, Ruhebetten und Diwan's, Rohr-, Stroh und gebogenen Sesseln aller Gattung; ferner mit einer großen Auswahl von Chiffonnieren, Schreib-, Credenz-, Bücher-, Wasch-, Nacht- und Schubladkasten u. dgl., ebenso Betten, Tischen aller Art, Silberkästen, Etagers, Kleiderstöcken, Spucknäpfen, Ankleid-, Toilett-, und Wandspiegeln, mit Gold und Holzrahmen, Näh- und Frisirspiegeltischen mit Fenster Cornichen versehen, hat Obiger auch fortwährend massive Eichen- und Kirschholzmöbel so wie auch alle Gattungen angestrichener Möbelstücke von weichem Holze vorräthig, und hat es sich zur Aufgabe gestellt, das geehrte p. t. Publikum auf das prompteste und zu den billigsten Preisen zu bedienen.

Außer Obigen

empfehle ich auch einen leidtragenden p. t. Publikum meine

Fabriks-Niederlage

von

Metall-Leichensärge

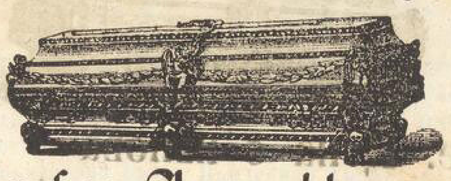

welche durch Eleganze, schöne Ausstattung, Dauerhaftigkeit und Billigkeit rühmlichst bekannt und gesucht sind, und in jeder Form und Größe vom einfachsten bis zum reich verzierten in großer Auswahl vorräthig sind.

Für Kinder, von 8—10—15—20—30 fl. öst. Währ.

Für Erwachsene, von 35—40—45—50—60—80 fl. per Stück und noch höher, je nach Größe und Eleganze. Auch politirte und lakirte Holzsärge, und auch Einbettungen in obige Särge, als Matratzen, Kopfpölster, Ueberthäne, aller Gattungen von Seide und Organtin wie Metall-Grabkreuze, reich vergoldet und elegant verziert sind zu den billigsten Preisen zu haben.

Das Verkaufslokal befindet sich im eigenen Hause, Hauptgasse Nr. 631 vis-a-vis der Armenier Kirche.

Уредник и издаватель петар Нинковић.